


МАЈОР МЕТОДИ ХАЌИ-ЈАНЕВ, ДОКТОРАНТ ПО МЕЃУНАРОДНО ПРАВО

 Господине Хаџи-Јанев, неодамна американскиот институт "Џорџ Маршал" организираше трибина на тема глобалниот тероризам и современите предизвици. Во тој контекст, може ли да се откријат сегашните главни карактеристики зад кои се крие глобалниот тероризам!?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Современите кон siderации на меѓународен план, односно глобализмот како поим се рефлектира и врз безбедносните закани. Нормално, тоа предизвика и промена на полето на тероризмот. Имено, по завршувањето на својата должност "светите војни" во Авганистан останаа без работа. Еден дел од нив се врати во матичните земји од каде потекнува и се идентификуваше со локалните борци за човекови права, друг дел се пресели во БиХ и на Косово, а дел, пак, остана во Авганистан и се приклучи во т.н. талибанско движење, кое подоцна еволуираше и ја презеде власта во Кабул. Со тоа, започна заокружувањето на процесот на еволуција на заканата


трешен вооружен конфликт како, на пример, Турција, Израел, Кина, Чеченија. Ако сакате, настаните и во Македонија делумно го покриваат тој аспект, или она што се случуваше на Косово, исто така, беше на рамниште на внатрешен вооружен конфликт. Настаните по 11 септември, во тој контекст, покажуваат дека всушност настана еволуција и во одговорот против тероризмот, преку употреба на воени вооружени сили и третман на тероризмот како меѓународен вооружен конфликт.

Тоа е препознато и во Националната стратегија на САД, безбедносната стратегија на ЕУ и во Рапортоот на генералниот секретар на ОН (High-level Panel on Threats), кои го вбројуваат тероризмот како "чиста и присутна опасност која ја наметнува потребата од поинаков пристап во размислувањето на употребата на сила во меѓународните односи".

Во секој случај еволуцијата на тероризмот, таков каков што денес го гледаме и го забележуваме, буквално настана по 11 септември, или попрецизно, по физичкото уништување на Ал Каида во Авганистан.


Методи Хаџи-Јанев завршува Воена академија како еден од тројцата најдобри питомци во генерацијата. Во 2003 г. магистрира на Правниот факултет во Скопје на тема "Тероризмот во меѓународното право и институции за негово спречување". Во 2008 г. завршува Командноштабна академија како најдобар интернационален студент во САД. Има завршено повеќе курсеви за контратероризам во Велика Британија, САД и Турција. Во 2004 г. завршува курс за лидери на XXI век на Колеџот за безбедносни студии "Џорџ Маршал" во Германија. Во 2003 г. е командант на првиот контингент кој замина во мисија во Ирак. Својата академска надградба ја продолжува на Правниот факултет, каде како надворешен соработник го предава предметот Меѓународно хуманитарно право, а со одлука на Наставничкиот совет од 2007 г. е докторант по меѓународно право.

од тероризмот. Така, од закана која е на ниво на кривично дело, преку закана која е на ниво на внатрешен вооружен конфликт, тероризмот прерасна во глобална закана, која е на ниво на меѓународен вооружен конфликт.

 Досегашните искуства покажуваат дека иако 11 септември 2001 г. е симбол на глобалниот тероризам и почеток на мировните мисии, сепак тероризмот секојдневно се менува, односно постојат политички лидери кои даваат наредба за извршување на одредени воени и политички дејства!?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Многумина истакнуваат дека феноменот, односно еволуцијата на тероризмот, таков каков што денес го познаваме, се случи по 11 септември. Но, овој датум е пресвртница и во однос на одговорот на тоа како земјите се справуваат со тероризмот. До тогаш, одговорот на тероризмот беше со полициски сили, значи третман на тероризмот како криминален акт. Справувањето со тероризмот со употреба на вооружени воени сили беше, а и сега, делумно е тренд во државите во кои заканата од тероризмот е на ниво на вна-

За разлика од класичните терористи, кои беа реакција на локалните и на регионалните безбедносни предизвици, современите терористи имаат апстрактна и апокалиптична цел. Тие сакаат да го уништат секој кој не е со нив. Доказ за тоа е и фактот дека тие гледаат непријатели и во некои исламски земји, на пример, Саудиска Арабија, како и на останатите муслимански влади кои имаат условно прозападна агенда.

 Светските искуства покажуваат дека тероризмот, како воена, економска и општествена опасност влегува во нова фаза, при што се употребуваат специјални мерки, вклучувајќи и т.н. терористи-самоубијци, кои претставуваат одговор на мировните сили во Авганистан, Ирак, да не кажеме во Африка итн. Како да се застане на патот на овој феномен, бидејќи тој покажува дека Ал Каида е реорганизирана, доаѓаат нови борци. Дали тоа значи дека тој прераснува во религиозни фанатизам или може да се подведе под тероризам?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Религиозниот фанатизам и тероризам не се новина. Ваквиот феномен своите почетоци ги има од крајот на 70-тите или 80-тите години на минатиот век, преку појавата на Хезболах, Хамас, односно т.н. религиозни обоени терористички групи, кои имаат регионални цели. Проблемот со новиот тероризам е во тоа што Ал Каида својата идеологија ја изгради врз порциите на кои почива исламот-солидарноста. Всушност, по операцијата "Анаконда" во Авганистан, 2002 г., и физичкото разбивање на Ал Каида, остатокот од водството на оваа група наметна ново темпо на закани олицетворено во т.н. информациска војна. Неуспехот на коалиционите сили во Авганистан и во Ирак, да го сфатат овој условно кажано маневар на Ал



Разговорот го водеше:
Кокан СТОЈЧЕВ

ЕВРОПА МОРА ДА СЕ ПОДГОТВИ ЗА МУТИРАНИОТ КОД НА АЛ КАИДА


кайда резултираше со она што се случуваше во Ирак, поточно настаните во Фалуџа 2004 г. Настаните во Ирак покажаа дека Ал каида мутирала и станала имуна на физичко-конвенционалното уништување. Оттаму, наместо да стават крај на Ал каида, преку промашувањето на концептот во пристапот, тие го хранеа дејствувањето на Ал каида. Покрај тоа што Ал каида наметна темпо на информациска војна за морална аргументација на своите дела и освојување на срцата и на мислите кај муслиманското население ширум светот, Ал каида случајно или не, ја адаптираше својата структура. Поранешната структура на пирамидалната терористичка организација отиде во заборава, а наместо тоа организацијата на Ал каида личи на нешто што се нарекува хидра. Значи, има една глава, едно тело и повеќе сателитски келии, кои функционираат независно од тоа дали имаат директен линк со Ал каида или не. Тие имаат свои претставници кои се водени само од идејата да се биде Ал каида. На тој начин, тие успеаја да ја наметнат својата идеја глобално и да направат бренд со кој идејата да се биде Ал каида и поистоветувањето со неа е хит кај младите исламисти. Целна група се младите, кои тешко можат да се идентификуваат во општеството, во кое

балансот меѓу традицијата и глобализацијата е значително изместен. Покрај промената на концептот, во тероризмот на Ал каида постои промена и во целта. Таа е тотална - апокалиптична. Тие веќе не се поистоветуваат со старата девиза на

Брајан Џенкинс дека "терористите сакаат повеќе луѓе да гледаат, а не повеќе да умрат". Современите терористи сакаат многу да гледаат, но и многу луѓе да загинат. Изјавите кои Бин Ладен им ги испрати на САД уште во 1996/98 г., како и настаните во Бали, Мадрид, Лондон и сè она што сега се случува во Индија, се најдобар аргумент за сè што досега констатиравме.





 Тоа значи одговара на сликите на судирите меѓу Шиитите и Сунитите во Ирак, на масовните самоубиствени напади итн. Со промената на тактиката на коалиционите сили, создавањето политичка влада, полициски и вооружени сили на Ирак, и со амнестијата на терористите се промени потпората на Ал каида!?

ХАЦИ-ЈАНЕВ: Значи, кога се работи за конфликтот во Ирак, кој избувна меѓу Шиитите и Сунитите, мора да се каже дека тој конфликт е последица на максималистичкиот пристап на Ал каида, односно ако не си со мене - против мене си. Меѓутоа, овој конфликт е резултат и на други феномени. Еден од повлијателните е и фактот дека коалиционите сили направија грешка во пристапот. По овие настани тие сфатија дека мора нешто да менуваат, односно да ја променат тактиката на пренагласена воена компонента во справувањето со тероризмот, која не даде плод. Бидејќи станува збор за неконвенционална и асиметрична закана, доктринарниот пристап на конвенционалната употреба на сила е несоодветен. Она што сега се случува, по назначувањето на Битреас за командант на силите во Ирак (кој најверојатно е и идниот командант на CENTCOM), е тоа што акцентот е ставен на информациските операции. Овој концепт на Битреас наложи смена не само во пристапот, туку и во структурата на силите. Доколку се направи анализа за структурата на вооружените сили на САД, како најголема сила,

ќе се види дека до неговото назначување САД имаа само еден активен баталјон за психолошки операции, кој е подготвен да води вакви операции. Лидерите на овие единици се војници кои имаат помодерен и пософистициран пристап кој ги зема предвид културните слики, кој при процесот на донесување воени одлуки е базиран врз поимањето на културните вредности. Нешто што е табу за конвенционалниот пристап. Оттаму, една од причините за експлозијата на етничко-религиозните судири во Ирак е несоодветниот конвенционален пристап на воените команданти. Тоа не значи дека овој пристап е дефектен, туку дека е несоодветен.

Несоодветноста се согледува во фактот дека овој пристап се фокусира на пренагласеното М (се однесува на military-воен) од спектарот на фактори, кои се клуч во донесувањето

Заканата доаѓа од фактот дека европските земји се миграциона дестинација за арапскиот свет. Во оваа ситуација, поради игнорантскиот однос на Европејците и неприфаќањето на исламската култура, мигрантите не се идентификуваат како Холанѓани, Белгијци, туку прво се чувствуваат како Арапи, а потоа како Холанѓани и сл. Тоа значи дека врските со матичните земји или изворите на злото се многу силни. А, уште поопасно е што тие имаат, на пример, холандски пасош и можат слободно да патуваат низ Европа. Тие веќе се мутирани, испраќаат код кој не може да биде препознат од безбедносните структури на ЕУ. Исто така, еволуцијата на одговорот против терористите, земјите од ЕУ сè уште го сметаат на ниво на криминален акт, а не како меѓународен вооружен конфликт.

воени одлуки во кои спаѓаат и дипломатијата, и информацијата, и економијата. Оттаму овој пристап не може да се справи со темпото на непријателот, кој го наметна полето на мобилизација на срцата и мислите кај муслиманскиот свет преку информациската војна. Што прават тие? Тие ги користат сите поволности на глобализацијата и воедно дејствуваат низ тунелите изградени од нејзините предизвици. Така, на пример, се затскриваат зад човековите права, дел кој е многу дискутабилен и контроверзен во услови на глобализација. Многу хуманисти се на став дека точката на балансот меѓу индивидуалните права и колективната безбедност мора да е на страна на индивидуалните права. Ваквиот пристап е последица на она што се случуваше за време на Студената војна во делот на меѓународното право. Имено, единствено нешто за што можеа да се согласат Западот и Истокот беа човековите права. Оттаму, овој дел од меѓународното право се разви, а останатиот, пред сè, делот кој ја регулира употребата на сила остана на ниво на држави. Значи, не постои регулатива за употреба на сила против недржавни субјекти. Во едни такви услови државите кои се најзагрозени ваквиот легален вакуум го пополнуваат со класичниот пристап водење политика од позиција на сила, кој е погрешен.

Следен феномен е манипулирањето со фондовите. Глобализацијата создаде можност за лесни, брзи и дискретни економски трансакции. Токму овие дискретни трансакции се погоден медиум за Ал каида. Уште повеќе хуманистичките движења и експлозијата на невладини организации во едни вакви услови се дополнителен штит за Ал каида. Ако сè ова и ако предвид се земе дека заради реактивниот пристап командантите не успеаја да сфатат дека локалните лидери се центар на гравитацијата, а не централната власт во Ирак, станува јасно зошто ескалираа локалните конфликти, кои одеа во прилог на Ал каида. Исто така, станува јасно зошто се смени и

политиката кон одредени лица, за кои се применија амнестија и слични мерки на помилување, како дел од кампањата на освојување срца и мисли.



Потенцирајте дека со употреба на воена сила не може да се победи феноменот на глобалниот тероризам и дека треба да им се посвети внимание на информациите, на линкот меѓу населението и на ќелиите на терористите на Ал каида. Во тој контекст, како дејствуваше принципот на употреба на професионални платеници, телохранители, пензионери војници или вработени во приватни компании или НВО организации? Како тие функционираа за потребата од стабилизација на состојбите во Ирак. Колку тие се обучени за справување со глобалниот тероризам?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Феноменот кој сакате да се коментира, всушност допрва ќе претставува проблем не само во Ирак или во Авганистан, туку секаде каде ќе постои процес на градење на нација или популарно "Nation building". Мировните мисии се само еден сегмент-безбедносниот, од тоа градење на нација. Остатокот од системот на градење нација е политика, информација, економски инвестиции итн. Зошто сега тоа ќе стане проблем? Проблем е тоа што асиметричните закани наметнаа асиметричен одговор. Тој асиметричен одговор го претекна еволуирањето на колективната безбедност во смисла на колективно градење и чување на мирот. Државите сè уште не се подготвени надвор од сопствените интереси да учествуваат во одржувањето и во наметнувањето на светскиот мир и безбедност. Во еден ваков расчекор сè повеќе не-државни субјекти стануваат реалност која ги пополнува овие празнини. Тие празнини се создадени од инертноста на државите да дејствуваат надвор од сопствените интереси, но и од сопствените можности. Тоа значи дека или немаат интерес или немаат средства. Оттука, невладините организации и приватните компании се полесната алтернатива како продукт на глобализацијата, која станува опасен тренд во услови на легален вакуум, кој го регулира нивното поведение. Имајќи го ова предвид се чини дека е оп-



равдано прашањето за тоа што е невладина организација. Дали тоа е човек со "куфер" од милион долари или 50 хуманитарци кои трчаат насекаде, но немаат скршен денар? Од друга страна, системот на градење нација ја наметнува потребата од безбедно функционирање на овие невладини организации. Во услови на присуство на приватниот сектор, и "себични" команданти со лоши искуства од минатото во обезбедувањето на хуманитарците, приватните агенции за обезбедување се добредојдени за овие хуманитарци. Во едни такви услови, иако несвесни за опасниот тренд, тоа им одговара и на политичките и на воените елити. Политичарите се модерни, условно, имаат легитимна агенда поддржана од многу невладини организации, а воените команданти не мора да ги жртвуваат војниците за непослушните авантуристи од невладините организации. Опасноста од ваквиот поглед е предизвик кој има повеќе димензии. Една од нив, на пример, е прашањето за тоа кои се правилата на однесување на овие безбедносни компании, односно кому тие му одговараат. Советот за безбедност не дал мандат за нив, коалиционите сили немаат ингеренција, барем не директна врз нив, не постојат установени меѓународни принципи за нивно поведение, а на сите очајно им се потребни.


Следната причина заради која се користат овие компании е од економски карактер. Многу е скапо да се испрати војник. Тие војници чинат, бидејќи скапи се нивното осигурување, обуката и сè друго. На овој начин се добива готов производ. Тие веќе имаат обучени луѓе и ги плаќаат за извршување на тие задачи. Тоа е многу ефективна и евтина работна сила, која може да ја заврши работата. Прашањето кое сега се актуелизира е во соодносот на предизвиците кои ги потенцираат, кои се правилата на однесување, кому треба да му одговараат.




Колку тие се компатибилни со задачата на вооружените мировни сили?!

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Апсолутно не, но и не само тоа. На пример, се случува тие да извршат убиство, кој е одговорен за тоа. Тие го извршуваат убиството за време на извршувањето на задачата. Тоа е прво. Второ, со кого координираат дека


ќе извршуваат задача. Значи, ако некој од т.н. НВО ги изнајмил да го обезбедуваат додека дели помош, на пример, тоа е в ред и е во духот на хуманоста. Она што останува премолчено е кому тие му одговараат доколку употребат сила, а веројатно ќе ја употребат, бидејќи носат оружје и за тоа се добро обучени. Во крајна инстанца станува збор за ветерани, кои биле во сите конфликти. Од друга страна, кога имате вооружени сили на држава претставничка или земја донор на сили, многу лесно може да се лоцира одговорност. Ако земете предвид сè што досега кажавме стануваат јасни опасноста и амбиентот во кој функционира тероризмот.

 Дел од македонските војници имаат практично искуство во борбата против глобалниот тероризам, односно учествуваат во мировни мисии. Што може да се научи од нив?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Мислам дека мировните мисии, иако можеби од една страна кај поголем дел од јавноста не се популарни, за АРМ, жаргонски кажано, дојдоа како кец на десетка. Армијата има можност да покаже колку е компактибилна, колку е подготвена да се носи со современите предизвици и да учествува во колективните безбедносни системи. Доказ за тоа се успесите кои ги постигнаа македонските војници на овие воени меѓународни операции, уште повеќе заради фактот што им беа доделувани задачи, каде до израз доаѓа подготвеноста на војниците. Овие мисии покажаа и колку лидерите се подготвени да се вклопат во донесувањето на воени одлуки под стрес, да ги земат предвид психолошките операции и конечно да соработуваат со локалното население и да помагаат во системот на градење нации и во Ирак и во Авганистан.


 Учество на македонските војници во Ирак и во Авганистан покажа дека ним им треба поголемо учество на военото разузнавање и во логистичката поддршка за изведување акции, подобрување на воената опрема!

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Апсолутно се согласувам, овие операции покажаа дека за справување со тероризмот воопшто потребно е добро разузнавање. Значи, не станува збор за разузнавање од класичен тип, конвенционално разузнавање, каде податоците се собирале, дел преку насилни извидувања и други методи на собирање, туку разузнавањето мора да одговори на предизвиците. Тоа значи да го разбере концептот на функционирање на современите закани, да има капацитет да направи соодветна проценка и како резултат на тоа да се дадат правилни насочувања на идните воени команданти, кои треба да донесат соодветна одлука. Опремата и логистиката секогаш се проблем за сите воени сили, дури и за најголемите, како што се, САД, Велика Британија итн. Нормално е, кога ќе ја процените рамката на сопствените капацитети, да ги развигате и своите дејства во согласност со таквите проценки. Наша предност е тоа што македонските војници секогаш работеле на границата од максимумот, односно тоа го работеле со ентузијазам, голема храброст и таа граница се однесува на горниот праг до каде дозволува техниката. Тоа не е случај кај поголем дел од другите армии, каде има помал праг на толеранција при употребата на техниката и на опремата. Ова има свои предности и недостатоци, но научените лекции се имплементираат во процесите на обука и како такви се враќаат како фитбек директно на теренот таму каде што се упатуваат војниците на мисии.


 Кои се новите форми на глобалниот тероризам, односно пристигнуваат информации дека терористите се во можност да употребат хемиско и биолошко оружје, дури се стравува и од употреба на нуклеарни средства?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Моја претпоставка е дека тие ќе го употребат ова оружје. Зошто? Затоа што сè што досега ветил Осам бин Ладен тоа и го остварил. Фактот дека станува збор за луѓе кои имаат вградена апокалиптична ментална слика во текот на индоктринирањето, само го зголемува ужасот во присуството на оружјата за масовно уништување. Тоа значи дека многу е реална шансата да го употребат ова оружје.

Пирамидалната терористичка организација Ал каида отиде во заборава, а наместо тоа таа формира структура на хидра (една глава, едно тело и повеќе сателитски келии, кои функционираат независно од тоа дали имаат директен линк со неа или не). На тој начин, таа успеа да ја наметне својата идеја и да направи бренд од името на Ал каида, кое стана хит кај младите исламисти. Младите, кои тешко се идентификуваа во општеството, во кое балансот меѓу традицијата и глобализацијата е значително изместен, најдоа цел за своја идентификација. Таа е апокалиптична.

 Има ли политички средства кои би го намалиле ангажирањето на воените капацитети во одбрана од глобалниот тероризам?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Дефинитивно постојат, а тоа е менување на пристапот, но тоа не треба да укаже дека треба да се намалат воените капацитети. Напротив, воените капацитети имаат соодветна улога во одреден сегмент, во момент кога треба да се употреби сила. Според мене, воениот сегмент мора да биде придружен, а не примарен елемент како што беше во Ирак и во Авганистан.

 Не постои универзална формула или воена тактика без соодветна организација и логистичка поддршка на воените одбранбени сили, кои им се спротивставуваат на терористите. Во која насока би требало да се движи современата воена наука во одбрана на цивилното население од атакот на терористите?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Современата воена наука никако не смее да се потпира на старите воени конвенционални пристапи т.е. дека војната и битките се водат на отворено поле, каде има лева и десна граница и каде постојат фронтovski линии, односно фронтовско војување. Тоа е првата работа. Второ, тоа по автоматизам, укажува на комплексноста со која треба да се занимава воената вештина, што подразбира поимање на културните аспекти на театарот во кој ќе се изведуваат операциите, имплементација на технолошките и на научните достигнувања, а сè тоа во согласност со меѓународните правила и со меѓународното право. Оттаму, воените лидери кои беа фокусирани на исклучително воено образование се истрошени и во светот на современи консидарации носат одлуки кои имаат тунелски перспективи. Тие се истрошени и за едно поинакво време. Морам да кажам дека сум горд што во Ма-

кедонија овој тренд многу добро е разбран и прифатен како таков и покрај предизвиците на овој план.



Дали постои разлика меѓу мисиите во Ирак и во Авганистан, односно за начинот на употребата на мировните сили, во однос на употребата, тактиката на политичките прашања итн.?



ХАЌИ-ЈАНЕВ: Значи, прво треба да се има предвид дека на употребата на терминот мировни сили мора да се внимава затоа што таа семантика е преземена по инерција од мировните операции кои ООН ги изведува. Мировните операции се ексклузивитет на ООН, сè што се изведува од мандатот на Советот за безбедност на ООН може да се нарекува мировна мисија. За ова зборува фактот дека Американците операциите без мандат на СБ на ООН не ги нарекуваат мировни операции, туку операции за стабилизација и поддршка, што секако подразбира дека е поразлично од мировните операции, кои ги изведуваат сили под мандат на СО. Значи, постојат резолуции. За Ирак не постои резолуција, туку друга потпора на ООН, која го поддржува присуството на коалиционите сили, но таа не е мандат за оперирање на тие сили. Постоеше разлика дури и во операциите во Авганистан. Таму до неодамна беа две мисии. Едната "Истрајна слобода", другата ИСАФ. Иако беа на ист терен, во исти услови, постоеше разлика во операциите и правилата на употреба на сила, односно третманот кон задржаните и заробените лица. Едните имаа мандат од Советот за безбедност на ООН, додека другите работеа како резултат на правото на самоодбрана на кое се повикаа САД

по нападите од 11 септември. Значи, дефинитивно постои разлика која се менува од година во година. Мисиите можат да еволуираат, што зависи од експертите на терен и од прогресот на ситуацијата. Таа може да биде позитивна, но и негативна. На пример, сè до декември 2003 г. во Ирак постоеше прогрес. Во декември имаше благ пад, а во февруари 2004 г. настаните ескалираа.

По завршувањето на својата должност "светите војни" во Авганистан останаа без работа.

Еден дел од нив се врати во матичните земји од каде потекнува и се идентификуваше со локалните борци за човекови права, друг дел се пресели во БиХ и на Косово, а дел, пак, остана во Авганистан и се приклучи во т.н. талибанско движење.



Може ли ваквите опасности да се прелеат и во Европа?

ХАЌИ-ЈАНЕВ: Апсолутно. Европа е многу попорозна од САД, барем за начинот како што функционира Ал каида. По 2002 г. Ал каида ја смени тактиката и сега дејствува преку сателитските ќелии. Зошто тоа е поопасно за Европа? Според мене, Ал каида и терористите многу подобро се снаоѓаат и функционираат на начинот на кој Европејците се справуваат со непознатото. Зошто го велам тоа? Во САД има многу поголема слобода на религијата. Оттаму, црквите, џамиите и останатите места во кои се практикува религијата се дел од комуните и се прифатени. Тоа создава амбиент во кој самата заедница, повеќе или помалку, контролира што се случува во овие објекти. Во Европа тоа е поинаку. Тоа е одраз и на европската култура. Кога го велам тоа мислам на Западна Европа, бидејќи таму се задржува прерогативот себе си да се гледаат како Европејци. ЕУ е најдобар доказ за одбивност која создава чувство на непожелност. Сè тоа или таа игнорантска стратегија е присутна и на локално ниво. Тоа повеќе или помалку создава сид за прифаќање на новите култури. Она што се случи во Франција, одбивањето за дозвола носење фереџе во наставата, е карактеристичен пример. Во одредени европски земји има религии кои имаат чувство на одбивност кон исламот. На тоа европскиот снобизам гледа со одбивност. Маргинализацијата во едни вакви услови е кон туѓинците, кои на еден или на друг начин преку глобализацијата и миграциите се државјани кои плаќаат даноци и кои имаат право на глас токму во престолнините каде постои игнорантскиот европски принцип. Оттука разочарувањето, а и движењето по линија на помал отпор се рај за Ал каида и за современиот тероризам.

Заканата доаѓа и од фактот дека поголем дел од европските земји се миграциона дестинација за арапскиот свет. Во оваа ситуација има уште една пострашна слика или факт со таа миграција дека тие заради традициите, а и заради игнорантскиот однос на Европејците не се идентификуваат како Холанѓани, Белгијци, туку прво се чувствуваат како Арапи, а потоа како Холанѓани и сл. Тоа значи дека врските со матичните земји или изворите на злото се многу силни. А, уште поопасно е што тие имаат, на пример, холандски пасош и можат слободно да патуваат низ Европа. Ним не им треба да влезат во некоја земја каде ќе бидат идентификувани како сомнителни Арапи или муслимани. Напротив, тие веќе се мутирани, испраќаат код кој не може да биде препознат од безбедносните структури на ЕУ. Исто така, еволуцијата на одговорот против терористите, земјите од ЕУ сè уште го сметаат на ниво на криминален акт. Тие сè уште не можат да го прифатат одговорот против тероризмот како меѓународен вооружен конфликт, независно од тоа што не е војна во класична смисла на зборот, туку глобална војна против тероризмот.